

Wstęp

Jacek Wójcicki

Wstęp

Kolejny, trzeci już zeszyt „Napisu” proponuje zainteresowanym Czytelnikom spojrzenie na wiele epok, od baroku po niedawną współczesność, przez pryzmat różnych form literatury okolicznościowej i użytkowej.

Za dominantę obecnego tomu można uznać historię, a ściślej — problem pogranicza dziejów zbiorowych i biografii jednostkowych. Ten obszar ludzkiego doświadczenia postrzegany jest w prezentowanych materiałach z obu stron. Przekonanie o doniosłej wadze losów indywidualnych dla dziejów świata wyrażają wprost i bez dyskusji panegiryki sarmackie, a bardziej umiarkowanie — wiersze sztambuchowe osiemnastowiecznych studentów. Z kolei potęgę przełomowych chwil historii narodu odczuwają w wymiarze osobistym ich uczestnicy — bezwolni i załamani świadkowie rozbiorów, zdesperowani plebejusze galicyjscy czy też pełni obaw i nadziei zarazem strajkujący w tamtym Sierpniu. Ale jak rozpoznać tę „chwilę osobliwą”? Skąd wiadomo, że przeżyło się nie tylko własną traumę, lecz i moment zwrotny dla narodu? Zarówno konfederaci barscy, jak i ich przeciwnicy przywołują swój czas przed trybunał przyszłości. Skala zjawisk się wówczas zmienia; sołdackie rabunki będą wołać o pomstę wniebogłosy, a groteskowy *kidnapping* urośnie do rozmiarów zbrodni królobójstwa...

Kultura polska czci teraz dwusetną rocznicę narodzin Mickiewicza. Jubileuszowym akcentem naszego zbioru jest szkic o korespondencji dwóch postaci, uosabiających poniekąd wspomniane powyżej kwestie. Oto Wielki Indywidualista — oto Wielki Historyk.

W tym numerze poddajemy również pod dyskusję zasady publikacji tekstów z naszej dziedziny. Czynimy to z myślą zwłaszcza o przyszłych Współautorach „Napisu”, których chętnie oczekujemy, dziękując zarazem za wszelkie dotychczasowe uwagi i głosy krytyczne.

Zapraszamy do lektury i refleksji.

J. W.